

РЕШЕНИЕ

№ 11065

гр. София, 08.07.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 38 състав,
в публично заседание на 10.06.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Татяна Жилова

при участието на секретаря Елена Георгиева, като разгледа дело номер **10904** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство е по реда на чл. 145 - 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 190б от Закона за водите (ЗВ).

Образувано е по жалба на Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовирите“ (ДПУСЯ) срещу Предписанието в раздел V, т. 2.1 от Констативен протокол (КП) № 05-01-72 от 24.08.2023 г., съставен от инспектори в Регионален отдел „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“, Североизточна България на Главна дирекция „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“ към Държавна агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН).

Жалбоподателят Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“, чрез пълномощника юрисконсулт В. В., оспорва даденото предписание като нищожен, евентуално като незаконосъобразен административен акт. Навежда аргументи за липсата на компетентност на органа да издаде оспорваното предписание, тъй като това е в правомощията на комисията по чл. 138а, ал. 3 ЗВ. Сочи, че съгласно чл. 190, ал. 4, т. 1 ЗВ, в кръга на правомощията на председателя на ДАМТН и оправомощените от него лица остава единствено правото да контролират изпълнението на предписанията, дадени от комисиите по чл. 138а, ал. 3 ЗВ. Смята, че предписанието за ремонт е издадено от административен орган, който не е материално компетентен. Твърди, че липсват фактически и правни основания за издаване на акта. Със съставянето на протоколи с предписания за ремонт от страна на председателя на ДАМТН или оправомощени от него лица, без необходимата законова и

професионална компетентност, квалификация и образование, не би се осигурила и изпълнила целта на ЗВ – осигуряване на техническа изправност на язовирите от страна на собствениците. Искането към съда е предписанието да се обяви за нищожно, евентуално – да се отмени като незаконосъобразно. Заявена е претенция за разноси.

Ответникът - инспектори в Регионален отдел „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“, Североизточна България на Главна дирекция „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“ към Държавна агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН), чрез процесуалния представител юрисконсулт Е. З., представя писмено становище за неоснователност на жалбата, в което излагат подробни аргументи относно компетентността на органа и съответствието на акта с материалноправните разпоредби и с целта на закона. Позовават се на практика на Върховния административен съд. Претендират разноси.

Представител на Софийска градска прокуратура, редовно уведомен, не се явява и не изразява становище по жалбата.

Съдът приема за установено:

Жалбата е процесуално допустима. Оспореното предписание представлява индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 1 АПК, във вр. чл. 190а, ал. 1, т. 3 ЗВ. КП е съставен от административен орган и съдържа разпоредителна част, създаваща конкретно задължение за адресата. Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Установени факти:

Не е спорно обстоятелството, че язовир „Черковна 2“, в землището на [населено място], [община], област В., е предоставен за управление и стопанисване на ДПУСЯ, което също е оператор на язовирната стена и на съоръженията към нея. Язовирът е класифициран в трета ниска степен на потенциална опасност съгласно чл. 141б, ал. 1, т. 3 ЗВ.

На 24.08.2023 г. била извършена проверка на техническото и експлоатационно състояние на язовира от инспекторите Е. Х. И. и Д. Я.-К.. Проверката е извършена и в присъствието на представител на жалбоподателя – г-жа Г. Ц., експерт хидроинженер в ТП В. към ДПУСЯ. Констатирани са следните обстоятелства: основен изпускател – извършен е оглед и ревизия на съоръжението, като е установено, че същото е в неизправно състояние. Към момента на проверката част от входната шахта е видима и в добро състояние, като е изпълнена от каменна зидария; изходната шахта е с частично разрушена конструкция, частично запълнена със земни маси. Съгласно протокол № 177 от 21.03.2023 г. за извършен технически преглед на язовира е установено, че липсва спирателен кран, но няма изтичане на водни маси към момента на проверката.

Резултатите от тази проверка са обективирани в оспорения констативен протокол. За осъществяване на безопасна техническа експлоатация на язовира на ДПУСЯ, в раздел V, т. 2.1 е дадено следното предписание: „Да се преведе в изправно техническо състояние основен изпускател“. Срок за изпълнение: 30.06.2024 г.

По делото са представени заповед № А-776/22.12.2021 г. (т. 5) и заповед № А-142/18.03.2022 г. на председателя на ДАМТН, съгласно които инспектори Е. Х. И. и Д. Я.-К. са оправомощени да дават предписания на собствениците на язовирни стени

и/или на съоръженията към тях, както и да определят срок за тяхното изпълнение. В констативния протокол е отразено, че язовирът не е бил проверяван от комисия по чл. 138а ЗВ през 2021 г. и 2022 г. Това обстоятелство не се оспорва от жалбоподателя и не се представят доказателства, които да установяват обратното.

Правни изводи:

По допустимостта на жалбата

Жалбата е подадена в срок, от лице, което има правен интерес от оспорването, срещу акт, който подлежи на съдебен контрол, поради което съдът я приема за процесуално допустима.

По основателността на жалбата

1. Оспореният административен акт е издаден от компетентен административен орган в кръга на предоставените му правомощия.

Съгласно чл. 10, ал. 4 ЗВ политиката, свързана с контрола върху техническото състояние и безопасната експлоатация на язовирните стени и на съоръженията към тях, се осъществява от председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор.

Възможността председателят на ДАМТН или оправомощени от него длъжностни лица да издават констативни протоколи е уредена в чл. 190, ал. 4, т. 2 ЗВ, като в чл. 190б, ал. 1 и ал. 2 от същия закон е регламентиран специален ред за издаване, срок за съставяне и съдържание на констативния протокол.

Съгласно чл. 190а, ал. 1, т. 3 ЗВ председателят на ДАМТН или оправомощените от него длъжностни лица имат право да дават предписания на собствениците на язовирни стени и/или на съоръженията към тях съобразно правомощията си по този закон и наредбата, включително за извършване на мерки и действия за изясняване на техническото състояние и на условията за експлоатация на контролираните обекти, с изключение на язовирите по приложение № 1 към чл. 13, т. 1, за намаляване на водните обеми, за което уведомява съответната басейнова дирекция, както и да определят срок за тяхното изпълнение.

Аналогична е разпоредбата на чл. 117, т. 3 от Наредбата за условията и реда за осъществяване на техническата и безопасната експлоатация на язовирните стени и на съоръженията към тях и за осъществяване на контрол за техническото им състояние (Наредбата), според която при изпълнението на правомощията по чл. 116 контролните органи от ДАМТН имат право да дават предписания на собствениците на язовирни стени и/или съоръженията към тях съобразно правомощията си по Закона за водите и тази наредба, както и да определят срок за тяхното изпълнение.

Комисиите по чл. 138а, ал. 3 ЗВ се назначават от областния управител на съответната област и включват в състава си представители на ДАМТН, Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ на Министерството на вътрешните работи и съответните областна администрация, басейнова дирекция и община. За съоръженията по чл. 141б, ал. 1, т. 1 и 2 – комисията трябва да извършва проверки веднъж годишно, а за тези по чл. 141б, ал. 1, т. 3, какъвто е язовир „Черковна - 2“ - веднъж на три години.

Контролните правомощия на междуведомствената комисия по чл. 138а ЗВ не лишават от компетентност органите на ДАМТН, която почива на самостоятелно основание.

Целта на закона да се гарантира безопасната експлоатация на язовирите изисква по-оперативен контрол, поради което е допустимо съвместяването на компетентности между различни органи. Както се установи по делото, язовирът не е изобщо проверяван от комисия по чл. 138а, ал. 3 ЗВ през предходните две години, което на още по-голямо основание налага извършването на проверка от компетентните органи на ДАМТН.

2. Спазени са изискванията за форма и съдържание на акта. Мотиви се съдържат както в самия акт, така и в приложените писмени доказателства към административната преписка. Актът е мотивиран в достатъчна степен, за да може да се установи волята на органа и жалбоподателят да разбере фактическите и правните основания за издаването му.

3. Не се установява допуснато съществено нарушение на административнопроизводствените правила. При извършването на проверката е присъствал представител на собственика на язовира и се е запознал с направените установявания и дадените предписания, с което е обезпечено правото му на участие и защита в административното производство. Противно на оплакването на жалбоподателя, същият е бил уведомен за започване на проверката на основание чл. 26 АПК (л. 31 по делото). Фактическите установявания в административното производство относно състоянието на язовира не се и оспорват с жалбата до съда.

4. Оспорваният акт съответства на материалния закон.

Даденото предписание има характер на принудителна административна мярка с превантивен характер.

Според чл. 4, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за осъществяване на техническата и безопасната експлоатация на язовирните стени и на съоръженията към тях и за осъществяване на контрол за техническото им състояние (Наредбата), собственикът на язовира стопанисва, поддържа, организира, провежда, ръководи и осъществява техническата и безопасната му експлоатация и опазването на околната среда. Съгласно чл. 7 от Наредбата собственикът отговаря за изпълнението на всички изисквания по ЗВ осигуряването на безопасна експлоатация на язовирите. В случая ДПУСЯ е адресат на посочените норми, тъй като според чл. 139д ЗВ при осъществяването на своята дейност има правата и задълженията на собственик на язовирните стени и съоръженията към тях.

В глава Втора, Раздел I от Наредбата са регламентирани изисквания за гарантиране сигурността на язовирите, язовирните стени и съоръженията към тях в условията на експлоатация.

Основният изпускател и преливникът са съоръжения към язовирната стена. Установено е след подробен обход и оглед на място, че основният изпускател е неизправен. Няма информация за диаметъра и вида на тръбата. Изходната шахта – от зидан камък, двукамерна, полуразрушена конструкция, запълнена с наноси, около и в шахтата е обрасло с храстовидна растителност. Входната шахта – от зидан камък, видима над водата около 15 см. от задната част. Водната камера към изходната шахта изпълнява ролята на енергогасител тип „водоен кладенец“, с нарушения на конструкцията. Няма данни за наличие на спирателен кран. Отводняващият канал след основния изпускател е земен, обрасъл с дървета и храсти.

С оглед горното, техническото състояние на основния изпускател е неизправно – неработоспособно, чл. 50 и чл. 51 от Наредбата, изискващо предприемане на действия, които са предмет на предписанието. Целта на последното е да предизвика

промяна в реалното състояние на язовира, описано към момента на издаването му, а че то е такова, каквото е изложено в КП, не се оспорва и от жалбоподателя. Легитимният обществен интерес изисква язовирите да се поддържат в техническа изправност.

Следователно, оспореното предписание, дадено в констативния протокол, е в съответствие с материалноправните разпоредби на закона.

5. Оспореният акт е съответен на целта на закона.

Целта на ЗВ и наредбата е да осигурява защитата на живота и здравето на населението, опазването на околната среда и имуществото при експлоатацията на водоемите. Даденото предписание е именно за постигане на тази законова цел и в частност: да се осигури безопасната техническа експлоатация на хидротехническото съоръжение. Осигуряване на безопасно техническо състояние на язовирите и язовирните стени към тях са свързани с човешкия живот и здраве, околната среда, културното наследство и стопанската дейност. Възникването на една такава непосредствена опасност може да е в резултат именно от действие или бездействие на собственика на съответния неизправен язовир, поради което сериозността на евентуалните вредни последици от недоброто техническо състояние на язовирните стени, поражда задължения на собствениците на язовирните стени и съоръженията към тях да изпълняват дадените предписания от контролните органи. Необходимостта от даването на задължителни предписания, които следва да се изпълнят в кратки срокове, е изключително важно, защото когато една язовирна стена е в неизправно техническо състояние, то това поражда опасност на живота и здравето на населението от първа степен. Собственикът на язовира трябва да се отнася с необходимата грижа към задълженията си и да поддържа язовирното съоръжение в оптимално и изправно техническо състояние.

Поради липсата на отменителни основания по чл. 146 АПК, жалбата се отхвърля.

Разноски:

При този изход на спора разноските се поставят в тежест на жалбоподателя. На основание чл. 143, ал. 3 АПК жалбоподателят следва да заплати на ответника юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лева, определено съгласно чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ във връзка с чл. 37 от Закона за правната помощ.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, съдът

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Държавното предприятие „Управление и стопанисване на язовирите“ срещу Предписанието в раздел V, т. 2.1 от Констативен протокол № 05-01-72 от 24.08.2023 г., съставен от инспектори в Регионален отдел „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“, Североизточна България на Главна дирекция „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“ към Държавна агенция за метрологичен и технически надзор.

ОСЪЖДА Държавното предприятие „Управление и стопанисване на язовирите“ да заплати на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор сумата в размер на 100 лева, представляваща направени по делото разноси.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд с касационна жалба, подадена чрез Административен съд София-град в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ